

DATOS IDENTIFICATIVOS

Innovación e Investigación nas Ciencias Sociais

Materia	Innovación e Investigación nas Ciencias Sociais			
Código	O02M066V04221			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Sociais. Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	de Uña Álvarez, Elena Pilar Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web	http://fatic@uvigo.es			
Descrición xeral	<p>Nesta materia preténdese que os estudantes, en primeiro lugar, coñezan e apliquen as estratexias de innovación educativa básicas a partir do coñecemento da realidade actual dos sistemas educativos, da organización dos centros e do deseño e desenvolvemento do currículo.</p> <p>En segundo lugar, trata de que os estudantes adquiran coñecementos relativos á investigación educativa e as posibilidades e vías existentes para o seu desenvolvemento no actual sistema de ensino, así como sobre aqueles aspectos relativos ao deseño e desenvolvemento de proxectos de investigación no ámbito das ciencias sociais, a xeografía e a historia.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber facer
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	• saber • saber facer
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	• saber
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.	• saber facer
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.	• Saber estar / ser
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.	• saber facer
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	• saber • saber facer

CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> • saber • saber facer
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares	<ul style="list-style-type: none"> • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Realización dunha labor de reflexión e estudo, profundizando no coñecemento e os ensaios de aplicación con razonamento crítico, das metodoloxías e técnicas básicas de investigación nas materias de Xeografía e Historia no contexto educativo das Ciencias Sociais.	CG3 CG17 CG18 CE24 CE25 CT1 CT3
Os estudantes deberán planificar, desenrolar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe no marco do itinerario específico, deseñando usos dos recursos e actividades que faciliten a mellora educativa, atendendo o diverso carácter dos alumnas/os, individualmente coma en grupos de traballo.	CG3 CG12 CG16 CE26 CE27 CT1 CT2
Capacitación dos estudantes para analizar a labor docente dende una perspectiva crítica, apoiada no uso dos principais indicadores de calidade, coa finalidade de poder identificar as vantaxes e os problemas do proceso de ensino-aprendizaxe cara súa investigación nas materias específicas do itinerario.	CG12 CG13 CG18 CE25 CE26 CT1 CT2 CT3
Coñecemento do marco institucional do sistema educativo, a súa incidencia no ensino-aprendizaxe das materias específicas, as implicacións estruturais e coyunturais da normativa e a organización dos modelos de mellora da calidade nos centros de ensino.	CG13 CG16 CE24 CE25 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema	
Tema 1: A función investigadora do docente de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia.	1.1 Metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativa. 1.2 Proceso de Investigación en Ciencias Sociais, Xeografía e Historia. Tipos de deseño de Investigación. 1.3. Posibilidades das novas tecnoloxías na investigación educativa.
Tema 2: Estratexias de Innovación na ensinanza das Ciencias Sociais, Xeografía e Historia.	
Tema 3: Os programas de autoavaliación e mellora. Modelos de calidade e excelencia educativa.	
Tema 4: A oferta de formación institucional nos diferentes niveis educativos.	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	10	50	60
Resolución de problemas	4	16	20
Traballo tutelado	8	48	56

Titoría en grupo	4	6	10
Lección maxistral	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados co programa de materia.
Resolución de problemas	O alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados á resolución de cuestións, elaboración de informes ou pequenas investigacións.
Titoría en grupo	Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre a preparación de contidos, ao desenvolvemento das actividades e probas de avaliación e á realización dos traballos tutelados.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia polo profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	A atención personalizada consistirá nas orientacións específicas, resolución de dúbidas ou problemas no desenvolvemento das secuencias de aprendizaxe.
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá nas orientacións específicas, resolución de dúbidas ou problemas no desenvolvemento das secuencias de aprendizaxe.
Titoría en grupo	A atención personalizada consistirá na revisión dos exercicios, probas e traballos; na resolución de dúbidas e toma de acordos para calquer aspecto da dinámica da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Actividades orientadas a resolución de exercicios prácticos na aula. Resultados de aprendizaxe avaliados: Realización dunha labor de reflexión e estudo, profundizando no coñecemento e os ensaios de aplicación con razonamiento crítico, das metodoloxías e técnicas básicas de investigación nas materias de Xeografía e Historia no contexto educativo das Ciencias Sociais. Coñecemento do marco institucional do sistema educativo, a súa incidencia no ensino-aprendizaxe das materias específicas, as implicacións estruturais e coyunturais da normativa e a organización dos modelos de mellora da calidade nos centros de ensino.	40	CG3 CG13 CG16 CG17 CE24 CE25 CT1 CT3
Resolución de problemas	Presentacións/Exposicións Os estudantes deberán planificar, desenrolar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe no marco do itinerario específico, deseñando usos dos recursos e actividades que faciliten a mellora educativa, atendendo o diverso carácter dos alumnas/os, individualmente coma en grupos de traballo.	10	CG12 CE24 CT3
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo. Resultados de aprendizaxe avaliados: Os estudantes deberán planificar, desenrolar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe no marco do itinerario específico, deseñando usos dos recursos e actividades que faciliten a mellora educativa, atendendo o diverso carácter dos alumnas/os, individualmente coma en grupos de traballo. Capacitación dos estudantes para analizar a labor docente dende una perspectiva crítica, apoiada no uso dos principais indicadores de calidade, coa finalidade de poder identificar as vantaxes e os problemas do proceso de ensino-aprendizaxe cara súa investigación nas materias específicas do itinerario	50	CG3 CG12 CG13 CG16 CG18 CE25 CE26 CE27 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuadrimestre ou na

correspondente ao mes de xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir a clase contarán con actividades e probas alternativas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Bisquerra, R., Metodología de la investigación educativa, UNED, 2004, Madrid

Carrasco, J. y Calderero, J., Aprendo a investigar en educación, Rialp, 2000, Madrid

García, A. (coord), Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Enseñanza Secundaria, GEU, 1997, Granada

Latorre, A., La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa., Grao, 2003, Barcelona

Liceras, A., La investigación sobre formación del profesorado en didáctica de las Ciencias Sociales., 2005, www.ugr.es/recfpro/Rev81.html

Martínez González, R., La investigación en la práctica educativa: guía metodológica de investigación para el diagnóstico y evaluación en los centros docentes., MEC, 2007, Madrid

Benejam, P. y Pagés, J., Enseñar y aprender Ciencias Sociales., UCE/Horsori, 1997, Barcelona

Pizarro, N., Tratado de metodología de las Ciencias Sociales, Siglo XXI, 1998, Madrid

Prats, J., Hacia una definición de la didáctica de las Ciencias Sociales, GEU, 2001, Granada

Ruiz Tarragó, F., La nueva educación, LID, 2007, Barcelona

Sandín Esteban, M.P., Investigación cualitativa en educación: fundamentos y tradiciones., McGraw Hill, 2003, Madrid

Sevillano Gracia, M.L., Estrategias Innovadoras para una enseñanza de calidad, Pearson, 2004, Madrid

TARBIYA, Revista de Investigación e Innovación educativa,

<http://www.uam.es/servicios/apoyodocencia/ice/tarbiya/tarbiya/39.html>

Novelle, Laura, Sobrevivir al Trabajo Fin de Grado en Humanidades y Ciencias Sociales, Ed. de la autora, 2018, s.l

Recomendacións